

Kompetanseutvikling av voksenlæreren

Nye tanker gjennom erfaringsdeling og gjensidig inspirasjon

Oslo Militære Samfund
7. september 2011

Bjarne Wahlgren

Voksenlæreren – hvem er det?

- › Folkeoplyseren
- › KOMVUX-læreren
- › Læreren i erhvervsrettet undervisning
- › Indvandrerlærer og specialundervisningslærer
- › Læreren i professionsuddannelserne
- › Underviseren i personaleudvikling

Voksenlæreren – hvilke funktioner har han?

* _____

- > Underviser
- > Koordinator
- > Vejleder
- > Uddannelsesplanlægger
- > Uddannelsesudvikler

Her fokuserer jeg på rollen som underviser

Hvad skal voksenlæreren vide noget om (1978)?

Mest vigtigt

- › Viden om voksenpsykologi
- › Viden om den voksnes behov
- › Viden om underviserens opgaver

Mindst vigtigt

- › Viden om gruppedynamik
- › Viden om undervisningsmetoder
- › Viden om praksisbaseret læring

Hvad skal voksenlæreren kunne (1978)?

Mest vigtigt

- › Kommunikative færdigheder
- › Tilrettelægge erfaringspædagogik
- › Støtte den enkeltes selv-aktualisering

Mindst vigtigt

- › Kunne udvikle sociale relationer
- › Kunne involvere sig
- › Kunne anvende uddannelsesteknologi

Hvad skal voksenlæreren kunne (2010)?

40 del-kompetencer, herunder:

- › At kunne kommunikere – især at kunne lytte
- › At kunne motivere, også til fremtidig læring
- › At være følelsesmæssig stabil, at være stress-resistent
- › At være empatisk, at være engageret, at være tålmodig
- › At (selv)være udviklingsorienteret
- › At kunne inspirere til kollektiv læring
- › Analysere barrierer hos den lærende
- › At være autentisk
- › At anvende undervisningsteknologi

Hvad er lidt mindre vigtigt (2010)?

- › Analysere den lærende læringsstil og læringskapacitet
- › At kunne se eget fag-område i en bredere samfundskontekst
- › At anvende et passende kropssprog
- › At kunne vejlede til yderligere uddannelse
- › At være humoristisk
- › At være ekstrovert

Hvad er det vigtigste?

Nye perspektiver:

Vide for at kunne

- › Kunne formidle sit fag
- › Kortlægge den voksnes behov for læring
- › Skabe et trygt læringsmiljø
- › Sætte den lærende i stand til at anvende det der læres

Kunne formidle sit fag

- › Fagdidaktik
- › Engagement
- › Tilknytte viden til erfaringer
- › Differentiering

Trygt læringsmiljø

- › Tolerance
- › Social ansvarlighed
- › Styrke selvtilliden

Behov for læring

- › Hvad skal jeg gøre bedre?
- › Hvad skal jeg lære?
- › Skabe mening
- › Undgå modstand mod læring

At anvende det læerte - transfer

- › At skabe identiske elementer
- › At træne transfer
- › At følge læringen ud i praksis
- › At sikre et transfermiljø

Hvordan skal det læres?

_____

- > Som en del af praksis (læreren som reflekterende praktiker)
- > Gennem supervision og erfaringsudveksling

Referencer:

Van Dellen, T., Greveling, L. (2010). *National Report on the outcomes of the Qualified to Teach Delphi study*. University of Groningen.

Rossmann, M.H., Bunning, R.L. (1978). *Knowledge and Skills for adult educator: A Delphi study*. London: Routledge.

Wahlgren, B. (2010). *Voksnes læreprocesser*. København: Akademisk Forlag.

Mere viden

På NCKs hjemmeside:

www.ncfk.dk

Teser om kompetenceudvikling

- › Læring skal føre til ændring
- › Kræver ændring i holdning og tankesæt
- › Fordrer anvendelse af det som læres
- › Møder modstand – kræver mestring
- › Kræver viden om transfer
- › Fremmes af vejledning og coaching
- › Kvalitetssikres af systematisk evaluering
- › Videreføres af den reflekterede praktiker
- › Voksenpædagogisk uddannelse er af høj strukturel kvalitet
- › Der er behov for udveksling af konkret kvalificeret praksis